

[Formanden]

(SF), Birthe Hansen (SF) og Ole Henriksen (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsskadeforsikring.

(Lovforslag nr. L 3).

I henhold til lov nr. 54 af 5. marts 1954 om det udenrigspolitiske nævn skal der foretages valg af 17 medlemmer og 17 stedfortrædere til det udenrigspolitiske nævn.

I henhold til lov nr. 185 af 28. april 1971 om nordisk samarbejde skal der foretages valg af 16 medlemmer og 16 stedfortrædere til Nordisk Råd.

I henhold til lov nr. 372 af 23. december 1964 om valutaforhold m.v. skal der foretages valg af 17 medlemmer til Folketingets valutaudvalg.

I henhold til lov nr. 342 af 23. december 1959 om det civile beredskab skal der ned sættes et udvalg på 11 medlemmer.

I henhold til § 2 i lov nr. 272 af 6. juni 1985 om et teknologinævn skal der nedsættes et udvalg på 9 medlemmer.

Med skrivelse af 24. september 1986 har Folketingets ombudsmand fremsendt beretning for året 1985.

Eksemplarer er fremlagt i Folketingets læseværelse.

Folketingets regnskab for finansåret fra 1. januar 1985 til 31. december 1985 er revideret. Et sammendrag vil blive optaget i Folketingsstidende, tillæg B.

Medlemmer af Folketinget Ritt Bjerregaard, Hanne Severinsen, Birthe Hansen, Bollmann og Inger Stilling Pedersen har meddelt mig, at de som følge af deltagelse i FN's 41. ordinære generalforsamling ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor de anmoder om orlov på grund af udsendelse i offentligt hverv fra og med den 9. oktober 1986 samt om, at stedfortræderne må blive indkaldt.

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Finansministeren (Palle Simonsen):

Jeg tillader mig herved for Folketinget at fremsætte:

Forslag til finanslov for finansåret 1987.

(Lovforslag nr. L 1).

Samtidig med fremsættelsen af finanslovsforslaget fremlægges »Oversigt over finanslovsforslaget for 1987«, der sammenfatter og uddyber hovedlinjerne i finanslovsforslaget. Endvidere offentliggøres pjecen »Budget '87«, som giver en mere populær fremstilling af finanslovsforslaget og et kort rids af den samfundsøkonomiske baggrund for forslaget.

De økonomiske målsætninger

Ved firkloverregeringens tiltræden i efteråret 1982 overtog vi et budgetforslag for 1983 med udsigt til et underskud på op imod 80 mia kr. Det var derfor et af regeringens vigtigste mål at få dette underskud bragt ud af verden inden udgangen af dette årti.

Den økonomiske genopretningspolitik har skabt grundlag for en stærk vækst i den danske økonomi, som sammen med den konsekvente udgiftspolitik har muliggjort et overskud på statsbudgettet på 0,3 mia kr. allerede i 1986. På finanslovsforslaget for 1987 forventes et overskud på 0,8 mia kr. Dette gunstige resultat er opnået 4 år tidligere, end vi forudsatte ved firkloverregeringens tiltræden. Et underskud på de samlede offentlige finanser på 9 pct. af BNP i 1982 er dermed blevet vendt til et overskud på 3 pct. af BNP i 1986. Det er en udvikling, som også i international sammenhæng er ganske bemærkelsesværdig, idet Danmark som eneste OECD-land har udsigt til overskud på de offentlige finanser.

Siden 1982 er beskæftigelsen vokset med 185.000 personer, hvilket er væsentlig hurtigere, end regeringen havde stillet i udsigt ved sin tiltræden. Modstykket hertil er, at betalingsbalanceunderskuddet ikke er blevet nedbragt som forventet. En stramning af den økonomiske politik, som havde reduceret beskæftigelsesfremgangen til det niveau, som oprindeligt var forudsat i den økonomiske genopretningspolitik, ville have kunnet bringe betalingsbalanceudviklingen på linje med de oprindelige forudsætninger om ligevægt inden udgangen af 1988. Regeringen har

[Finansministeren]

imidlertid valgt at benytte den gunstige økonomiske udvikling til at sikre den markante fremgang i erhvervsinvesteringerne og beskæftigelsen.

For 1986 må der nu påregnes et betalingsbalanceunderskud af samme størrelsesorden som underskuddet i 1985. Ved tilrettelæggelsen af den økonomiske politik for de kommende år må hensynet til en hurtig nedbringelse af det uacceptabelt høje betalingsbalanceunderskud derfor have den højeste prioritet.

Selv om ligevægt på betalingsbalancen herefter næppe opnås i 1988, er det afgørende, at dette sker inden for nogle ganske få år, og at der i hvert af de kommende år bliver tale om mærkbare forbedringer.

Samtidig hermed må det sikres, at den stabile prisudvikling fastholdes, således at der fortsat skabes grundlag for en vis reallønsfremgang for de store befolkningsgrupper under bibeholdelse af den høje beskæftigelse.

De afgørende instrumenter til at realisere disse økonomiske mål skal være en stram indkomspolitik, en konsekvent fortsættelse af nulvækstpolitikken for de offentlige udgifter og en videreførelse af den faste kronekurspolitik. For at nå målene er det nødvendigt, at der gøres en særlig indsats for at øge den private opsparring og mindske tilskyndelsen til gældsstiftelse. Endvidere vil vi sætte kraftigt ind for at lempe presset på flaskehalsområderne. Det gælder ikke mindst inden for bygge- og anlægssektoren.

Det er vort mål at nå disse resultater uden omkostningsfordyrende forhøjelser af skatte trykket. Den nødvendige begrænsning af efterspørgselspresset sker – både for den enkelte og for samfundsøkonomien – mere hensigtsmæssigt ved forøgelse af den private opsparring.

Udgiftspolitikken

Selv om der er opnået markante resultater i den økonomiske genopretningspolitik – bl.a. den hurtige afvikling af det katastrofalt store underskud på statsfinanserne – er der som nævnt ikke mulighed for at slække på de centrale økonomiske instrumenter. Overskuddet på statsfinanserne giver således ikke mulighed for at lempe udgiftspolitikken. Den nødvendige hurtige nedbringelse af underskuddet på betalingsbalancen nødvendiggør,

at den offentlige efterspørgsel holdes konstant i de kommende år. Det skaber samtidig mulighed for at tilbagebetale statsgælden, som nu udgør ca. 425 mia kr.

Der må derfor fortsat føres en stram offentlig udgiftspolitik, hvor der gennem omstilling og omprioritering skabes den fornødne plads til reformer og forbedringer af de offentlige ydelser – inden for en uændret samlet udgiftsramme. Øget anvendelse af betaling for offentlige serviceydelser vil være et vigtigt bidrag til at fastholde rammen for de offentlige udgifter.

Den faste udgiftspolitik, der har været ført siden firkløverregeringens tiltræden, har sammen med væksten i produktion og beskæftigelse i den private sektor muliggjort et faldende offentligt udgiftstryk. De offentlige udgifters andel af bruttonationalproduktet er således faldet fra over 62 pct. i 1983 til 57 pct. i 1986 og forventes at falde yderligere til 56 pct. i 1987. Fraregnet renteudgifterne er udgiftstrykket faldet fra 54 pct. i 1983 til 48 pct. på det kommende finanslovsforslag. Hermed er der skabt et godt grundlag for en fortsat stærk vækst i den private sektor.

Med »Fælleserklæringen« fra regeringen og de kommunale parter af 13. maj 1986 ligger rammen for de kommunale udgifter i 1987 og 1988 også fast. For hvert af de to år fastlægges rammen for driftsudgifterne som gennemsnittet af udgifterne i de to foregående regnskabsår. Hertil kommer korrektion for mer- og mindreudgifter som følge af ny lovgivning, den demografiske udvikling samt virkningen af arbejdstidsforkortelsen i 1987. Viser det sig, at det endelige regnskab for 1987 og 1988 overstiger udgiftsrammen, skal de kommuner, der overskrider henstillingen, deponere et tilsvarende beløb i Nationalbanken i 4 år uden renter, hvorefter det tilbagebetales over tre år, idet beløbene de sidste tre år forrentes.

For anlægsudgifternes vedkommende må kommunernes anlægsaktivitet tilpasses inden for de rammer, som samfundsøkonomien muliggør. Det er derfor aftalt med de kommunale parter, at der optages forhandling til oktober – når de kommunale budgetter foreligger – hvis det måtte vise sig, at der er overophedning i bygge- og anlægssektoren.

Med »Fælleserklæringen« er der skabt grundlag for, at de kommunale driftsudgifter både i 1987 og 1988 fastholdes på et niveau,

[Finansministeren]

der svarer til gennemsnittet af regnskaberne for 1985 og 1986.

Med finanslovsforslaget for 1987 fastholder staten de tre foregående års udgiftspolitiske nulvækst. Finanslovsforslaget for 1988 vil blive udarbejdet efter samme retningslinjer.

Der er herved skabt klare retningslinjer for den samlede offentlige udgiftspolitik mere end to år frem, således at den øgede tilgang af arbejdskraft og andre ressourcer kan anvendes til at sikre en stor og konkurrencedygtig privat sektor. Det er en afgørende forudsætning for en øget eksport og forbedring af betalingsbalancen.

Finanslovsforslaget for 1987

Finanslovsforslaget for 1987 er udarbejdet i umiddelbar forlængelse af de seneste års udgiftspolitiske linje. Målet er at sikre en velfungerende offentlig sektor med fastholdelse af uændrede udgifter i både staten og kommunerne. Som i de foregående år blev der forud for udmeldingen af ministeriernes totalrammer fastsat et udgiftspolitisk måltal, som det samlede finanslovsforslag skulle holdes inden for. I overensstemmelse med den udgiftspolitiske målsætning om uændret udgiftsniveau blev måltallet for 1987 fastsat til 193,4 mia kr. på grundlag af det oprindelige måltal for 1986 på 185 mia kr. De særlige besparelser på 1½ mia kr., der blev gennemført ved justeringen af den økonomiske politik i december 1985 videreføres ikke i måltallet for 1987.

Måltallet og de enkelte bidrag til finanslovsforslaget er for første gang budgetteret i løbende priser, dvs. i det forventede gennemsnitlige pris- og lønniveau for 1987. Ved at budgettere i løbende priser tilskyndes de enkelte institutioner til større omkostningsbevidsthed ved køb af vare- og tjenesteydelser, og der muliggøres en større gennemskuelighed af budgetterne.

Pris- og lønforudsætningerne for det foreliggende finanslovsforslag svarer til de budgetteringsforudsætninger, der blev lagt til grund ved udarbejdelsen af totalrammerne i februar. Inden vedtagelsen af finanslovsforslaget vil der blive foretaget en endelig vurdering af pris- og lønudviklingen til brug for en justering af rammerne. Denne justering vil blive indbudgetteret ved de afsluttende ændringsforslag til december. Efter vedtagelsen

af finansloven er bevillingerne bindende – medmindre der sker afgørende ændringer af pris- og lønforudsætningerne.

Et væsentligt element i det positive samspil mellem indkomstpoltikken og den inflationsdæmpende politik har været, at de automatiske reguleringsordninger på arbejdsmarkedet samt på en række områder på udgiftsbudgettet siden 1982 har været sat ud af kraft. I forlængelse af ophævelsen af den automatiske dyrtidsregulering af lønninger i maj vil der til efteråret blive fremsat lovforslag om at erstatte de automatiske reguleringsordninger på udgiftsbudgettet med en årlig regulering. De sociale pensioner og uddannelsesstøtten vil dog som hidtil blive dyrtidsreguleret efter reguleringspristallet.

På finanslovsforslaget er der indarbejdet kompensation for nedsættelsen af arbejdstiden pr. 1. januar 1987. For heltidsansatte er der som udgangspunkt ydet ⅓ kompensation for timetabet, idet der er taget hensyn til en forventet forbedring af timeproduktiviteten som følge af den nedsatte arbejdstid. Der er i øvrigt ved fastsættelsen af kompensationen taget hensyn til særlige forhold af betydning for arbejdets tilrettelæggelse såsom vagttjeneste, døgn tjeneste m.v. For deltidsansatte er der generelt ikke ydet personalemæssig kompensation, idet der gives en tilsvarende forhøjelse af timelønnen.

I overensstemmelse med hensigtserklæringen i forbindelse med »påskepakken« i marts 1986 sigtes der mod en afskaffelse af karensdagen med virkning fra 1. januar 1987. Karensdagens eventuelle afskaffelse er ikke indbudgetteret på finanslovsforslaget, idet den endelige stillingtagen afventer resultatet af den igangværende karensdagsundersøgelse, der forventes afsluttet omkring 1. september 1986.

Omprioriteringer på finanslovsforslaget 1987

Inden for den uændrede udgiftsramme er der skabt plads til en række nye initiativer og forbedringer. Den nye delpensionsordning træder således i kraft 1. januar 1987. Ordningen giver 60–66-årige lønmodtagere, selvstændige og medhjælpende ægtefæller mulighed for at gå ned i ugentlig arbejdstid med en væsentlig økonomisk kompensation.

Det blev i foråret besluttet gradvis at afvikle samordningsfradraget for tjeneste-

[Finansministeren]

mænds ægtefæller og at afskaffe samordningsfradraget for social førtidspension. Endvidere gennemføres en række regelforenklinger og forbedringer for særlige grupper.

Uddannelsesstøtten forbedres også, således at afhængigheden af forældrenes indkomst ophører fra 20-årsalderen mod tidligere 22-årsalderen. Herudover får alle hjemmeboende uanset alder støtte efter ensartet sats, og der skabes bedre muligheder for at få uddannelsesstøtte under uddannelse i udlandet.

Den stærke vækst i den private sektors beskæftigelse har skabt mangel på kvalificeret arbejdskraft inden for bl.a. bygge- og anlægsbranchen samt jern- og metalbranchen. For at imødegå flaskehalsproblemerne er kapaciteten udvidet inden for arbejdsmarkedsuddannelserne på områder med mangel på arbejdskraft.

I forbindelse med »påskepakken« blev der afsat 200 mill. kr. til forskning og udvikling med henblik på at styrke eksporten og fjerne barriererne for den økonomiske vækst. Dette beløb indgår nu i den 4-årige handlingsplan for udvikling og forskning på 1,4 mia kr., der blev offentliggjort i slutningen af maj.

Ved regeringens aftale med socialdemokratiet er der blevet taget det afgørende skridt til en fast forbindelse over Store Bælt. Aftalen medfører, at arbejdet med vejforbindelsen påbegyndes senest et år før ibrugtagning af jernbaneforbindelsen. De samlede anlægsarbejder er anslået at ville koste 12,8 mia kr. inkl. udgifter til sikring af uændret vandmiljø i Østersøen. Den faste forbindelse skal anlægges og ejes af et statsligt aktieselskab, der oprettes i år. På finanslovsforslaget for 1987 er indbudgetteret en reserve på 400 mill. kr. til et statsligt kapitalindskud, mens udgifterne til de sammenlagte overfarter bortfalder.

Finansieringen af disse og en lang række andre merudgifter sker ved omprioriteringer på statsbudgettet, bl.a. i form af produktivetsforbedringer i statens institutioner og forbedringer af statsvirksomhedernes resultater (DSB, P & T m.v.) bl.a. som følge af den øgede aktivitet i samfundøkonomien.

På finanslovsforslaget for 1987 er produktivetskravet på 2 pct. opretholdt, idet der dog er foretaget en omberegning efter mere nuancerede principper, således at der stilles større produktivetskrav til områder med gode muligheder for produktivetsforbedringer.

Fra 1987 omlægges en række statslige refusioner på det sociale område til bloktilskud til kommunerne, således at kommunerne fremover fuldt ud finansierer udgifterne til børne- og ældreomsorg samt til en række forebyggende sundhedsforanstaltninger. På finanslovsforslaget for 1987 overføres i alt ca. 12 mia kr. fra socialministeriets og indenrigsministeriets områder til bloktilskuddene. Byrdefordelingen mellem de enkelte kommuner påvirkes kun i meget beskedent omfang af omlægningen. Kommuner, hvis tab overstiger 0,3 pct. af beskatningsgrundlaget, modtager et særligt tilskud i en overgangsperiode.

Budgetreformen m.v.

Når det har været muligt at gennemføre så betydelige omprioriteringer inden for den uændrede udgiftsramme, skyldes det bl.a. iværksættelsen af budgetreformen. Hovedsigtet med denne reform er forenkling af budgetstyringen og større dispositionsfrihed til de enkelte myndigheder.

Som et vigtigt led i budgetreformen budgetteres statens udgifter – som nævnt – i løbende priser fra 1987. Det skaber større gennemskuelighed i statens budgetter – og dermed også større ansvarlighed.

På finanslovsforslaget for 1987 har statens luftfartsvæsen samt Det kongelige Teater fået status som statsvirksomhed. Det indebærer fri adgang til at tilpasse udgifter og personaleforbrug til ændringer i aktivitet og indtjening, når blot det bevilgede nettoresultat overholdes. Der er endvidere budgetteret med en yderligere vækst i antallet af indtægtsdækkede virksomheder i 1987.

Resultatforbedringen i statsvirksomhederne og de indtægtsdækkede virksomheder indebærer et fald i det samlede nettotilskud på 1,2 mia kr., svarende til en forbedring på næsten 23 pct. fra 1986 til 1987. Samtidig stiger omsætningen med 18 pct.

Som led i moderniseringen af finansloven er der i finanslovsforslagets anmærkninger foretaget en mere systematisk opstilling af udviklingen i aktivitet og ressourceforbrug på de fleste større områder. Dermed bliver forudsætningerne for de søgte bevillinger tydeligere, og det bliver lettere at følge produktivetsudviklingen over tiden og på tværs i finansloven. For at forbedre finanslovsfor-

[Finansministeren]

slagets »læselighed« er der endvidere udarbejdet et særligt stikordsregister til forslaget.

Indtægtsbudgettet

Statens samlede indtægter er efter fradrag for rentebetalinger skønnet til knap 194 mia kr. på finanslovforslaget for 1987. Dette er ca. 8 mia kr. højere end det seneste skøn for 1986.

I forhold til de foregående år er der tale om en forholdsvis beskedne indtægtsstigning. Det skyldes først og fremmest, at der i forbindelse med skattereformen sker en lettelse af indkomstskatterne på godt 5 mia kr. Heraf udgør udgifterne til den nye børnefamilieydelse godt 2 mia kr. Den forventede nedgang i selskabsskatten skyldes pengeinstitutternes ekstraordinært store skattebetalinger i 1986 som følge af de store kursgevinster i 1985 i forbindelse med rentefaldet.

Når indtægterne alligevel stiger med 8 mia kr. i 1987, skyldes det, at afgiftsforhøjelserne i forbindelse med martspakken først slår fuldt igennem på statens indtægter i 1987. Realrenteafgiften bidrager også med en kraftig stigning i statens indtægter i 1987. Desuden falder renteudgifterne med 3 mia kr. i 1987 og bidrager herved også til stigningen i indtægterne i 1987.

Afslutning

Vigtige dele af de mål, regeringen satte sig ved sin tiltræden i 1982, er nu opfyldt. Der forventes således balance på statsbudgettet allerede i 1986. Hermed er behovet for salg af statsobligationer til finansiering af statsunderskuddet ophørt, hvilket i sig selv vil have en sanerende virkning på kapitalmarkedet i de kommende år. Dette er i høj grad et resultat af de positive resultater, der er nået på en række andre områder af økonomien. Inflationen er nedbragt væsentligt, renten er halveret, erhvervsinvesteringerne er steget kraftigt, og der er sket en meget betydelig vækst i beskæftigelsen.

Den stigende aktivitet har imidlertid – ud over forbedringen af statsfinanserne – også medført en stigende import og dermed en belastning af betalingsbalancen. Derfor er der ikke grundlag for at lempe finanspolitikken. Tværtimod må genopretningspolitikken udbygges og forstærkes på en række områder. Det gælder bl.a. den konsekvente ud-

møntning af nulvækstpolitikken for de offentlige udgifter, en markant indsats for en forøgelse af den private opsparing og en forstærket indsats for at undgå de flaskehalsproblemer, som skabes af den stærke fremgang i beskæftigelsen. Dermed skabes der grundlag for en nedbringelse af betalingsbalanceunderskuddet, en moderat forbedring af reallønnen og efterhånden en gradvis lettelse af skattetrykket samtidig med, at den gunstige beskæftigelsesudvikling kan fastholdes.

Med disse bemærkninger indbyder jeg på regeringens vegne Folketingets partier til et konstruktivt samarbejde om finanslovsforslaget for 1987 og tilsiger samtidig finansudvalget bistand ved det forestående udvalgsarbejde.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Hermed har jeg den ære for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven.

(Lovforslag nr. L 4).

Lovforslagets formål er at begrænse strømmen af asylansøgere til Danmark.

Hvis den nuværende tilstrømning fortsætter, indebærer det, at mere end 35.000 asylansøgere vil indrejse til Danmark på årsbasis. Hertil kommer et meget betydeligt antal familiesammenføringer. Den nuværende tilstrømning skaber allerede nærmest uløselige problemer med blandt andet indkvartering af asylansøgerne og en rimeligt hurtig behandling af deres ansøgninger. Det er således ganske urealistisk at tro, at Danmark i de kommende år er i stand til at modtage så mange asylansøgere på en forsvarlig og human måde.

Lovforslaget medfører, at asylansøgere, der kommer hertil gennem lande, hvor de befinder sig i en faktisk trykssituation, kan afvises ved grænsen. Disse personer må opholde sig i disse lande, mens deres ansøgning om asyl behandles. Der ændres ikke ved den gældende lovs førsteasylslandsprincip.

Personer, der kommer direkte til Danmark fra et land, hvor de er forfulgt som nævnt i flygtningekonventionen, vil fortsat ikke kunne afvises.

Det foreslås endvidere, at reglerne om de facto flygtninge ændres således, at der i sam-